

THE ROLE OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN THE DEVELOPMENT AND MANAGEMENT OF SOCIAL RESPONSIBILITY

РОЛЬ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ В РОЗВИТКУ І УПРАВЛІННІ СОЦІАЛЬНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

The article discusses the importance and role of educational institutions in the development and management of social responsibility. The view of the activities of educational institutions in two directions is formed: the first, when an educational institution prepares socially responsible students, the second - as an institution is socially responsible to stakeholders. The definitions of a socially responsible higher education institution and a socially responsible university are considered. The issue of reaching all students at different levels on the issue of social responsibility within the framework of the 17 Sustainable Development Goals is raised. Attention is focused on the management of personnel of educational institutions within the framework of social responsibility, in particular personal responsibility, and promising areas of work are outlined. It is found that the implementation of European norms and standards in the educational services market by Ukrainian educational institutions will contribute to the enhancement of "European cultural identity and integration into the European intellectual, educational, scientific and technical space".

Key words: social responsibility, development, management, educational institutions, higher education institutions, vocational education institutions, training, quality of education, human resources, management.

У статті розглянуто значення і роль закладів в світі в розвитку і управлінні соціальною відповідальністю. Спираючись на закон України «Про освіту», досліджено, що освіта впливає на розвиток особистості. Окреслено мету освіти, зокрема розвиток здібностей, виховання відповідальних громадян тощо. Сформовано погляд діяльності освітніх закладів по двох напрямках: перший, коли навчальний заклад готує соціально-відповідальних слухачів, другий – як інституція є соціально відповідальним перед стейкхолдерами. Відмічено погляди вітчизняних науковців, які спрямовують розвиток та управління соціальною відповідальністю за чотирма критеріями: освіта для збалансованого розвитку, яка забезпечує реалізацію принципів соціальної відповідальності в майбутній професійній діяльності випускників; соціальна відповідальність науки, яка передбачає розробку та комерціалізацію наукових розробок, що сприяють досягненню Цілей сталого розвитку; відповідальний кампус, що сприяє формуванню сприятливого клімату для навчання; діалог із суспільством передбачає поєднання інтересів молодих фахівців, ЗВО, бізнесу та громад; урахування тенденцій ринку праці. Розглянуті дефініції соціально відповідальний заклад вищої освіти та соціально-відповідальний університет. Піднято питання щодо охоплення всіх здобувачів освіти за різними рівнями з питання соціальної відповідальності в рамках 17 Цілей Сталого Розвитку. Закцентовано увагу на управлінні персоналу закладів освіти в рамках соціальної відповідальності, зокрема особистої відповідальності, окреслені перспективні напрями роботи. Також виявлено, що основним напрямом роботи є прийняття соціально-відповідальних рішень та здійснення соціально відповідальних дій персоналу. У статті взято до уваги пріоритетну діяльність ЮНЕСКО, зокрема це «очолити та координувати Порядок денний освіти до 2030 року. Виявлено, що впровадження українськими ЗО європейських норм та стандартів на ринку освітніх послуг сприятиме підвищенню «європейської культурної ідентичності та інтеграції до загальноєвропейського інтелектуально-освітнього та науково-технічного простору».

Ключові слова: соціальна відповідальність, розвиток, управління, заклади освіти, заклади вищої, заклади професійної освіти, навчання, якість освіти, управління персоналом, менеджмент.

UDC 334.103.24

DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.6-10>

Kharchenko Tetyana¹

Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor
at the Department of Management
named after Professor L.I. Mykhailova,
Summy National Agrarian University

Mohylina Liudmyla²

Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor
at the Department of Management
named after Professor L.I. Mykhailova,
Summy National Agrarian University

Харченко Т.М.

Сумський національний аграрний
університет

Могильна Л.М.

Сумський національний аграрний
університет

Statement of the problem. A strategically important component of the harmonious development of society today is the formation of a dynamic concept of education for sustainable development. Education as a social institution has professional, legal and social responsibility for the results of learning, upbringing and socialization, acquisition of qualification knowledge, formation of research, cultural and creative potential, social agency, and civic position. The implementation of various worldview concepts through the educational system as the largest social system that shapes the public mentality, promotes the widespread dissemination of common civilizational goals and values that will continue to operate outside the formal education system, leading to significant ethical and

socio-cultural consequences, improvement of social life, and qualitative transformation of social structures [8, p. 32]. Most scientists are inclined to conclude that the implementation of social responsibility can provide additional benefits not only for business and will increase the importance and effect of institutional support of society. Thus, the issue of the importance of educational institutions in the development and management of social responsibility has recently become increasingly relevant.

Analysis of recent research and publications.

Over the decade, a certain layer of scientific research has been formed on the issues of education and sustainable development, which is confirmed by the works of scientists Volokhova L., Dashchenko N.,

¹ ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8967-4711>

² ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9053-5177>

Yevseyenko O., Zhuran O., Ivanitska O., Kirchata I., Lingur L., Panchenko A., Simakov K., Smirnova I., Filatova T., Khmelevska O., Khovrak I., Shchereniuk O. and others.

Taking into account the retrospective analysis of the role of educational institutions in the context of sustainable development, we can say that there is considerable scientific interest in the educational component. However, the issue of the role of educational institutions, which involves the search for innovative forms of influence on development and management of social responsibility as an indicator of sustainable development, is currently relevant and little studied.

The purpose of the article is to study the impact of educational institutions on the development and management of social responsibility.

Presentation of the main research material.

A number of scientific studies show that education in the context of sustainable development is based on the fundamental assumption that humanity must radically change the current course of economic, environmental and social development to ensure a healthy and quality life for current and future generations.

Based on the Law of Ukraine "On Education," which states that education is the basis of intellectual, spiritual, physical and cultural development of the individual, his/her successful socialization, economic well-being, and the key to the development of a society united by common values and culture, and the state. The purpose of education is the comprehensive development of a person as an individual and the highest value of society, his or her talents, intellectual, creative and physical abilities, the formation of values and competencies necessary for successful self-realization, the education of responsible citizens capable of making conscious social choices and directing their activities to benefit other people and society, enriching the intellectual, economic, creative, cultural potential of the Ukrainian people on this basis, and raising the educational level of citizens to ensure sustainable development of the country. Thus, higher education institutions are called upon to educate socially responsible citizens capable of contributing to the development of society.

Based on the above, we can say that educational institutions should focus their activities, firstly, on building students' potential that will transform their knowledge and skills into sustainable business development, and, secondly, on forming their own concept of a socially responsible institution that will be responsible to its stakeholders.

In continuation of the above, we share the opinion of I. Khovrak, who is engaged in research in the field of higher education and social responsibility, who notes that the development and implementation of

a social responsibility strategy of a higher education institution has 4 components:

1) education for balanced development, which aims to ensure the implementation of the principles of SR in the future professional activities of graduates;

2) social responsibility of science – development and commercialization of scientific developments that contribute to the achievement of the Sustainable Development Goals;

3) responsible campus – creating a favourable, inclusive and safe environment for learning and working;

4) dialog with society – combining the interests of young professionals, higher education institutions, business and communities; taking into account labour market trends [13, p. 218].

Thus, we can say that the main tasks of educational institutions in promoting the development of social responsibility are their active participation in the formation and affirmation of students as individuals through social activities, the position of a person responsible for a healthy lifestyle, free thinking through patriotic, legal and environmental education and self-organization.

It is worth noting that scholars pay great attention to the importance of a socially responsible institution (SRI). This is confirmed by the following definitions:

A socially responsible higher education institution is an institution that assumes additional obligations to comply with the principles of responsibility to society in accordance with those outlined in the relevant laws and regulations. These obligations relate to the training and education of students, attitude to staff, responsibility to society and employers, to future generations [5, p. 218].

The social responsibility of the university is a systematic approach to understanding, implementing and monitoring the impact of the university on the balanced development of society by expanding the traditional mission of the university to find solutions to economic, social and environmental problems, as well as the ability to continuously improve and transform both the university and society [13, p. 195].

It is important to emphasize that only a certain part of the students graduate with information and are aware of the concept of sustainable development goals. The next problem is that all other students lose this opportunity or are only superficially familiar with this issue.

If higher education institutions include in their educational curricula disciplines that study sustainable development and the importance of the 17 Sustainable Development Goals for society, vocational education, which is usually aimed at mastering technical and applied skills, pays much less attention.

Along with the above, the main key aspect of the influence of educational institutions on the formation and development of CS is the personal responsibility

of each employee [12], teacher, head of a structural unit of an educational institution in conveying the understanding, awareness and application of the concept of social responsibility to its students.

A promising direction of work on the formation of values at the enterprise may be not a change, but the integration of staff values, their "consolidation" into organizational values [10, p. 677]. This is possible by conducting a comprehensive information and educational work on the organization of self-knowledge processes and trainings on personal potential development, which allow transforming values by realizing their place in the structure of identity [2, p. 430].

A separate area of work with staff is the formation of readiness to make socially responsible decisions and take socially responsible actions [11]. Readiness as an integral mobilization component in the structure of activity is based on the actual needs of the individual and the available skills in the implementation of methods that ensure them, but is not reduced to them, but is a characteristic of the internal state of focus, attention and responsiveness to changes in the external environment [9, p. 132]. Accordingly, the formed readiness implies the possession of the sensory ability to assess the current situation and distinguish between the moral, ethical and socially responsible component.

However, the world's leading HEIs are perceived not only as scientific and educational institutions, but also as ethical centers capable of educating responsible citizens. That is why the main priority of UNESCO is to "lead and coordinate the 2030 Education Agenda, which is part of the global movement to eradicate poverty through the 17 Sustainable Development Goals by 2030" [6; 7]. The implementation of European norms and standards in the educational services market by Ukrainian educational institutions will contribute to the enhancement of "European cultural identity and integration into the European intellectual, educational, scientific and technical space" [1, p. 124].

It is worth emphasizing that not only higher education institutions should play a key role in the formation of a socially responsible applicant, but it is advisable that all levels of educational institutions (technical school, college, institute, conservatory, academy, university) work on the concept of social responsibility in two directions.

Conclusions. Thus, the dynamic development of education should be based on sustainability. The main task of the educational direction is to reach all students with the understanding of the concept of social responsibility, responsibility to oneself, the state, and society. Education for balanced development, social responsibility of science, responsible campus are key indicators in the formation and development of social responsibility by educational institutions,

which should be supported by the integration of staff values, their readiness to respond to changes and challenges of today.

REFERENCES:

1. Volokhova L., Yevsieienko O. (2020). Innovatsiini pidkhody do metodolohii doslidzhennia sotsialnoi vidpovidalnosti u sferi ryzhky-menedzhmentu [Innovative approaches to the methodology of social responsibility research in the field of risk management]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Ekonomika*, vol. 124, no. 1(75), pp. 121–129. DOI: <http://dx.doi.org/10.17721/1728-2667.2016/182-5/> [in Ukrainian]
2. Dashchenko N.M. (2020) Cotsialno vidpovidalne upravlinnia personalom pidpriemstva v umovakh tsyfrovizatsii ekonomiky [Socially responsible management of enterprise personnel in conditions of digitalization of the economy]. *Biznes Inform*, no. 4, pp. 424–432. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-4-424-432> [in Ukrainian]
3. Zhuran O., Linhur L., & Filatova T. (2021). Osoblyvosti upravlinnia personalom v IT-sferi na zasadakh korporativnoi sotsialnoi vidpovidalnosti [Peculiarities of personnel management in the IT sphere on the basis of corporate social responsibility]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 30. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-30-26> [in Ukrainian]
4. Zakon Ukrainy «Pro vyshchu osvitu» vid 01.07.2014 r. № 1556-VII [Law of Ukraine "On Higher Education" dated July 1, 2014 No. 1556-VII]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> [in Ukrainian]
5. Ivanytska O., Panchenko A., Panchenko H. (2017). Sotsialna vidpovidalnist vyshchoho navchalnoho zakladu ukrainy ta osnovni umovy yii dotrymanna [Social responsibility of the higher educational institution of Ukraine and the main conditions for its compliance]. *Pedahohichnyi protses: teoriia i praktyka*, no. 4 (59). Available at: <https://core.ac.uk/download/pdf/146446578.pdf> [in Ukrainian]
6. Kyrchata I.M., Shersheniuk O.M. (2020). Sotsialna vidpovidalnist yak skladova innovatsiinoho osvithnoho protsesu ta zabezpechennia konkurentospromozhnosti zakladu vyshchoi osvity [Social responsibility as a component of the innovative educational process and ensuring the competitiveness of the higher education institution]. *Problemy i perspektyvy rozvytku pidpriemnytstva*, no. 25. DOI: <https://doi.org/10.30977/PPB.2226-8820.2020.25.0.66> [in Ukrainian]
7. Kyrchata I.M., Shersheniuk O.M. (2020). Zabezpechennia konkurento spromozhnosti zakladu vyshchoi osvity v konteksti sotsialnoi vidpovidalnosti [Ensuring the competitiveness of a higher education institution in the context of social responsibility]. *Problemy i perspektyvy rozvytku pidpriemnytstva :Zbirnyk naukovykh prats Kharkivskoho natsionalnoho avtomobilno-dorozhnoho universytetu*, no.1 (24), pp. 80–90. [in Ukrainian]
8. Khmelevska O.M. (2018). Education for sustainable development: content and institutions Demography and Social Economy, no. 1 (32), pp. 29–42. DOI: <https://doi.org/10.15407/dse2018.01.029> [in Ukrainian]

9. Smyrnova, I.I., Simakov, K.I. (2020). Kontseptualni zasady rozvytku ta otsinky personalu promyslovoho pidpriemstva na pryntsyapkakh sotsialnoi vidpovidalnosti v umovakh modernizatsii [Conceptual principles of development and assessment of the personnel of an industrial enterprise based on the principles of social responsibility in the conditions of modernization]. *Ekonomichnyi visnyk Donbasu*, vol. 1 (59), pp. 130–136. DOI: [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2020-1\(59\)-130-136](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2020-1(59)-130-136) [in Ukrainian]

10. Sokhan I.V., Kharchenko T.M. (2022). Ekolooho-orientovane upravlinnia personalom na zasadakh sotsialnoi vidpovidalnosti [Environmentally oriented personnel management based on social responsibility]. *Naukovi innovatsii ta peredovi tekhnologii*, no. 6(8), pp. 674-680. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-6\(8\)-674-680](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-6(8)-674-680) [in Ukrainian]

11. Kharchenko T.M. (2022). Sotsialno-psykhologichni aspekty menedzhmentu personalu v konteksti sotsialnoi vidpovidalnosti pidpriemstva [Socio-psychological aspects of personnel management in the context of social responsibility of the enterprise]. *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 43. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-12> [in Ukrainian]

12. Kharchenko, T., & Stoianets, N. (2023). Ekologichni skladovi v systemi menedzhmentu korporativnoi sotsialnoi vidpovidalnosti [Environmental components in the management system of corporate social responsibility]. *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 48. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-92> [in Ukrainian]

13. Khovrak I.V. (2020) Sotsialna vidpovidalnist zakladiv vyshchoi osvity yak katalizator zbalansovanoho rehionalnoho rozvytku: monohrafiia [Social responsibility of higher education institutions as a catalyst for balanced regional development: monograph]. Kremen-chuk: PP «Bitart», 392. [in Ukrainian]

14. Agenda Education for sustainable development in the framework of the 2030 Agenda for Sustainable Development. Available at: <http://undocs.org/A/C.2/72/L.45>.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Волохова Л., Євсеєнко О. Інноваційні підходи до методології дослідження соціальної відповідальності у сфері ризик-менеджменту. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2020. № 124 випуск № 1(75). С. 121–129. DOI: <http://dx.doi.org/10.17721/1728-2667.2016/182-5/>

2. Дашченко Н.М. Соціально відповідальне управління персоналом підприємства в умовах цифровізації економіки. *Бізнес Інформ*. 2020. № 4. С. 424–432. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-4-424-432>.

3. Журан О., Лінгур Л., & Філатова Т. Особливості управління персоналом в ІТ-сфері на засадах корпо-

ративної соціальної відповідальності. *Економіка та суспільство*, 2021. № 30. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-30-26>

4. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

5. Іваницька О., Панченко А., Панченко Г. Соціальна відповідальність вищого навчального закладу України та основні умови її дотримання. *Педагогічний процес: теорія і практика*. 2017. № 4 (59). URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/146446578.pdf>

6. Кирчата І.М., Шершенюк О.М. (2020). Соціальна відповідальність як складова інноваційного освітнього процесу та забезпечення конкурентоспроможності закладу вищої освіти. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. 2020. № 25. DOI: <https://doi.org/10.30977/PPV.2226-8820.2020.25.0.66>

7. Кирчата І.М., Шершенюк О.М. Забезпечення конкурентоспроможності закладу вищої освіти в контексті соціальної відповідальності. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва: Збірник наукових праць Харківського національного автомобільно-дорожнього університету*. 2020. № 1 (24). С. 80–90.

8. Khmelevska O. M. Education for sustainable development: content and institutions. *Demography and Social Economy*, 2018, № 1 (32): 29–42. DOI: <https://doi.org/10.15407/dse2018.01.029>

9. Смирнова І.І., Сімаков К.І. Концептуальні засади розвитку та оцінки персоналу промислового підприємства на принципах соціальної відповідальності в умовах модернізації. *Економічний вісник Донбасу*, 2020. № 1 (59). С. 130–136. DOI: [https://doi.org/10.12958/1817-3772-2020-1\(59\)-130-136](https://doi.org/10.12958/1817-3772-2020-1(59)-130-136)

10. Сохань І.В., Харченко Т.М. Еколого-орієнтоване управління персоналом на засадах соціальної відповідальності. *Наукові інновації та передові технології*. Київ, 2022. № 6(8). С. 674-680. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-6\(8\)-674-680](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-6(8)-674-680)

11. Харченко Т.М. Соціально-психологічні аспекти менеджменту персоналу в контексті соціальної відповідальності підприємства. *Економіка та суспільство*, 2022. № 43. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-12>

12. Харченко Т., & Стоянець Н. Екологічні складові в системі менеджменту корпоративної соціальної відповідальності. *Економіка та суспільство*, 2023. № 48. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-92>

13. Ховрак І.В. Соціальна відповідальність закладів вищої освіти як каталізатор збалансованого регіонального розвитку: монографія. Кременчук : ПП «Бітарт», 2020. С. 392.

14. Agenda Education for sustainable development in the framework of the 2030 Agenda for Sustainable Development. URL: <http://undocs.org/A/C.2/72/L.45>.